

Metoda pracy: Stacje zadań

Rozwijane umiejętności: czytanie ze zrozumieniem, zapamiętywanie, pisanie, praca w grupach

Realizacja: wszystkie przedmioty

Przygotowanie: wymaga wcześniejszego przygotowania zadań do każdej stacji zadań (nauczyciel); raz przygotowane materiały wykorzystujemy wielokrotnie. Schemat jak to prosto wykonać znajduje się na końcu opisu. Gotowe zestawy prac na lekcje z geografii – sala nr 3/biblioteka (tematy prac też wymienione na końcu).

Czas trwania: 30-45 minut (najlepiej realizacja całego tematu)

Scenariusz na lekcję (jak przeprowadzić zadanie):

1. Dzielimy klasę na grupy (5-6 grup), grupa najlepiej jak liczy 2-3 uczniów. Każda grupa dostaje czystą kartkę (do zapisywania odpowiedzi). Każda grupa siada osobno np. pierwsze i ostatnie ławki w każdym rzędzie.
 2. Na każdej stacji zadań (założmy, że jest ich 6) uczniowie otrzymują do przeczytania fragment tekstu. Jest on zapisany na kartce, kartonie, może to być fragment książki (np. na języku polskim). Uczniowie zapoznają się z tekstem, czytają go, oglądają ewentualne zdjęcia, wykresy, schematy, które są dołączone do tekstu. Mają za zadanie zapamiętać czytany tekst.
 3. Każda grupa sygnalizuje zapoznanie się z tekstem przez podniesienie ręki. Kiedy wszyscy skończą czytać wstają i przenoszą się do kolejnej stacji zadań. Musi być zachowana kolejność, jeśli ktoś zaczyna od stacji 3 to idzie do stacji 4 itd.
- Dzieci zabierają ze sobą tylko czyste kartki i długopisy, które zaraz wykorzystają.
4. Po zajęciu nowych miejsc uczniowie podnoszą pytania (zapisane na osobnej kartce), które dotyczą tekstu, który przed chwilą czytali. Czytają pytania i odpowiadają na nie pisemnie na kartkach.
 5. Po zapisaniu odpowiedzi zaczynają czytać kolejny tekst, oglądają zdjęcia, wykresy itd. Kiedy każda grupa zapozna się z nowym tekstem następuje zamiana stacji.
 6. Dzieci przenoszą się do kolejnej stacji zadań i sytuacja się powtarza. Znowu odpowiadają na pytania dotyczące przed chwilą czytanego tekstu i zapoznają się z nowym fragmentem.
 7. Zadanie kończy się kiedy odpowiedzi do wszystkich fragmentów tekstów są zapisane na kartkach.
 8. Nauczyciel zbiera kartki z odpowiedziami. Ocenia pracę dzieci.

Plusy metody:

- ✓ można przeprowadzić ją niezależnie od ilości dzieci,
- ✓ nawet jak kogoś nie było na wcześniejszych lekcjach to może wziąć udział w zadaniu,
- ✓ można wystawić ocenę za pracę na lekcji,
- ✓ to co raz przygotowujemy zostaje dla kolejnych klas, na kolejne lata,
- ✓ wygodna metoda do realizacji prostych, mało ciekawych tematów,
- ✓ nie trzeba wyszukiwać tekstów, bo wykorzystujemy to co jest w podręczniku (przepisujemy je na kartki),
- ✓ efektywna metoda bo dzieci przeczytają, zapiszą, omówią i zapamiętają to co przeczytali (można na koniec lekcji zadać pytania sprawdzające ile zapamiętali).
- ✓ metoda atrakcyjna dla dzieci, często pracują cicho, są mocno skupieni na zadaniu, nie mają jak ściągać.

Minusy metody:

- ◆ nauczyciel musi się do tego przygotować wcześniej, wymaga nakładu pracy przed lekcją.

Podpowiedzi:

- ➔ każda stacja zadań to jedna kartka - tekst do przeczytania i druga kartka - pytania do tekstu wcześniejszego (np. stacja 5 – to tekst nr 5 i pytania nr 4, stacja 1 – to tekst nr 1 i pytania z ostatniej stacji np. 6),
- ➔ to dzieci się przesiadają, kartki (teksty i pytania) zostają,
- ➔ warto zastosować kolorowe kartki np. jak tekst ma kolor zielony to pytania mają też kolor zielony, tekst na niebieskiej kartce to pytania też na niebieskiej.

Przykłady wykorzystania:

geografia (gotowe prace): kl. 5 - Warszawa – krajobraz wielkomiejski, kl. 6 – Rozmieszczenie ludności. Starzenie się społeczeństw Europy, kl. 7 - Formy ochrony przyrody w Polsce, kl. 8 – Rolnictwo w Afryce.

matematyka: figury geometryczne,

język polski: porównanie tekstów literackich (opis, opowiadanie itd.)

język angielski: krótkie teksty po angielsku na dowolne tematy

historia: przemiany w gospodarce, wielcy odkrywcy (każda stacja to opis innego podróżnika)

WOS – charakterystyka sławnych polityków, charakterystyka województw, powiatów, gmin itd.

- ➔ NA KOLEJNYCH STRONACH SCHEMAT DO WYKORZYSTANIA (na przykładzie kl. 5) I ZDJĘCIA GOTOWEJ PRACY (kl. 8)

Klasa 5 - WARSZAWA – praca na lekcji

1. Położenie Warszawy

Stolica Polski leży na Nizinie Mazowieckiej, w Kotlinie Warszawskiej, po obu brzegach Wisły. To największe miasto w Polsce, zamieszkiwane przez ponad 1 700 000 osób. Znajdują się w niej siedziby najważniejszych organów władzy państwowej: Sejmu, Senatu i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Zaledwie kilka kilometrów na północny-zachód od Warszawy znajduje się Puszcza Kampinoska. Prawie cały jej obszar leży w obrębie Kampinoskiego Parku Narodowego.

mapa i zdjęcia

-----tu należy odciąć-----

1. Pytania:

- a) Jak nazywa się kraina geograficzna, na której leży Warszawa?
- b) Ile wynosi liczba ludności zamieszkująca Warszawę?
- c) Czy Prezydent i parlament (Sejm i Senat) mają siedziby w Warszawie?

WARSZAWA – praca na lekcji

2. Krajobraz wielkomiejski

Krajobraz Warszawy jest przykładem krajobrazu wielkomiejskiego. Odznacza się on tym, że wszystkie jego elementy zostały stworzone przez człowieka. Charakterystycznymi cechami krajobrazu wielkomiejskiego są:

- gęsta i wysoka (wielopiętrowa) zabudowa,
- brak terenów rolniczych,
- bardzo gęsta sieć ulic,
- rozbudowana sieć linii komunikacyjnych.

W krajobrazie niemal każdego wielkiego miasta występują też tereny zielone. Betonową zabudowę Warszawy równoważą nadwiślańskie plaże oraz liczne skwery i parki.

Zdjęcia

-----tu należy odciąć-----

2. Pytania:

- a) Wymieńcie (zapiszcie) 3 cechy charakterystyczne dla krajobrazu wielkomiejskiego.

WARSZAWA – praca na lekcji

3. Wycieczka po Warszawie.

Najchętniej odwiedzanym miejscem w Warszawie jest wpisane na „Listę światowego dziedzictwa UNESCO” **Stare Miasto**. W stolicy znajduje się jednak wiele innych interesujących miejsc, takich jak **Łazienki Królewskie** czy **Centrum Nauki Kopernik**.

Zamek Królewski wielokrotnie pełnił funkcję siedziby władców Rzeczypospolitej.

Na Rynku Starego Miasta znajduje się **pomnik Syrenki**. Jej postać widnieje także w herbie Warszawy.

Łazienki Królewskie to największy park w Warszawie. W jego środkowej części znajduje się **pałac Na Wodzie**.

zdjęcia

-----tu należy odciąć-----

3. Pytania:

- a) Czy Stare Miasto w Warszawie wpisane jest na „Listę światowego Dziedzictwa UNESCO”?
- b) Co przedstawiają fotografie? Zapiszcie nazwy obiektów, miejsc.

WARSZAWA – praca na lekcji

4. Komunikacja

Ważnym elementem krajobrazu wielkomiejskiego jest gęsta sieć komunikacyjna.

Po Warszawie można przemieszczać się taksówkami, autobusami komunikacji miejskiej, tramwajami i koleją miejską. Funkcjonuje tutaj także podziemna kolej miejska pozwalająca na szybkie przemieszczanie się po mieście czyli metro, które posiada dwie linie: M1 i M2.

W Warszawie znajduje się najważniejszy polski port lotniczy noszący imię Fryderyka Chopina.

zdjęcia

-----tu należy odciąć-----

4. Pytania:

a) Jakimi środkami komunikacji można przemieszczać się po Warszawie i dotrzeć do stolicy? Wymieńcie 5.

WARSZAWA – praca na lekcji

5. Życie w dużym mieście.

Życie w dużym mieście ma swoje dobre i złe strony. Zalety to m.in.:

- większa liczba miejsc pracy,
- łatwiejszy dostęp do placówek oświaty, kultury, zdrowia,
- więcej rozrywek, możliwości spędzania wolnego czasu,
- dostęp do rozwiniętej komunikacji (kolej, metro, samolot).

Wady to np.:

- zwiększony ruch na drogach powodujący znaczną stratę czasu na dojazdy do pracy, uczelni i powroty do domu,
- tłok w środkach komunikacji publicznej,
- zła jakość powietrza i **smog** (czyli połączenie spalin, dymów z gęstą mgłą),
- duży hałas, gwar, tłok na ulicach, w sklepach.

zdjęcia

-----tu należy odciąć-----

5. Pytania:

- a) Wymieńcie 3 zalety życia w wielkim mieście.
- b) Wymieńcie 3 wady życia w wielkim mieście.

WARSZAWA – praca na lekcji

6. Ciekawe miejsca.

- ➔ W Warszawie znajduje się 11 budynków przekraczających 150 metrów wysokości, a najstarszym z nich jest wzniesiony w 1955 r. **Pałac Kultury i Nauki**.
- ➔ Na **Stadionie Narodowym** odbywają się różne wydarzenia sportowe i kulturalne. Może w nich uczestniczyć nawet 70 tys. osób (prawie tyle ile liczy całe nasze miasto).
- ➔ Bardzo popularnym miejscem jest **Centrum Nauki Kopernik**. Tutaj każdy może poczuć się odkrywcą i eksperymentatorem.
- ➔ **Muzeum Powstania Warszawskiego** przypomina odwiedzającym o walce powstańców podczas II wojny światowej.
- ➔ W położonym na południu Warszawy **Wilanowie** można podziwiać pałac wzniesiony w XVII w. przez króla Jana III Sobieskiego.

zdjęcia

-----tu należy odciąć-----

6. Pytania:

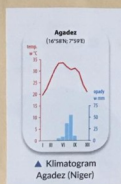
- a) Wymieńcie 3 ciekawe miejsca, o których przeczytaliście przed chwilą.
Podajcie ich nazwy.

Praca na lekcji kl. 8 – ROLNICTWO W AFRYCE

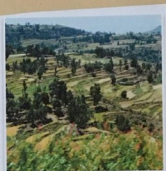
ROLNICTWO W AFRYCE

1. Warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa

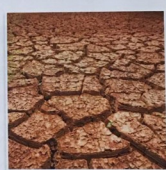
Warunki przyrodnicze Afryki utrudniają zwiększenie produkcji rolnej. Obszary o sprzyjających warunkach przyrodniczych zajmują niewielką część kontynentu. Niedostatek wody, częste susze oraz mało żyzne gleby powodują, że zbiory są niewielkie. Uprawa roślin i chów zwierząt na większości gruntów są możliwe dopiero po zainwestowaniu środków finansowych między innymi w sztuczne nawadnianie.

Wyżyny charakter kraju ogranicza rodzaje upraw i sposoby gospodarowania

Okresowy brak wody spowodowany brakiem opadów czasem uniemożliwia uprawę

1. Pytania:

- Jakie czynniki przyrodnicze wpływają na poziom rozwoju rolnictwa w Afryce (wymieńcie 3)?
- Jak duży obszar zajmują tereny o sprzyjających warunkach przyrodniczych? Mały czy duży obszar?

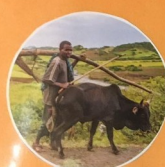
ROLNICTWO W AFRYCE

2. Warunki pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce.

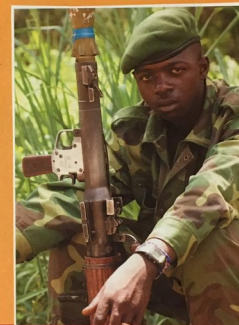
Na niską wydajność produkcji rolnej wpływa na przykład stosowanie prymitywnych metod upraw. Ze względu na brak środków finansowych na inwestycje wykorzystanie maszyn rolniczych jest niewielkie. Małe jest też zużycie nawozów sztucznych, a udział sztucznie nawadnianych terenów – znikomy. Rzadko stosuje się też ulepszone, bardziej odporne na choroby i susze gatunki roślin.

Taka sytuacja wiąże się ściśle z niewielką powierzchnią gospodarstw rolnych.

Istotnymi problemami afrykańskiego rolnictwa są także niestabilna sytuacja społeczno-polityczna w wielu krajach i wybuchające w jej następstwie konflikty zbrojne.

Przestarzała struktura agrarna – istnienie dużej liczby małych gospodarstw skupionych w rejonach równie dużej liczby ludzi – prowadzi do znacznego rozdrobnienia produkcji. Całość rolnictwa charakteryzuje się niską wydajnością

2. Pytania:

- Wymieńcie 3 czynniki pozaprzyrodnicze wpływające na poziom rozwoju rolnictwa w Afryce.
- Jakiej wielkości jest większość gospodarstw w Afryce? Są o małej czy dużej powierzchni?

ROLNICTWO W AFRYCE

3. Typy rolnictwa w Afryce – typ 1: rolnictwo żarowo-odlogowe

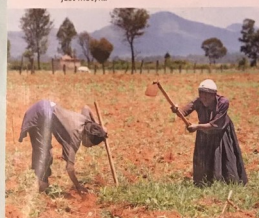
Rolnictwo żarowo-odlogowe, zaliczane do rolnictwa prymitywnego, polega na wypalaniu fragmentów lasu lub sawanny w celu uzyskania gruntów pod uprawę. Na pozyskanych w ten sposób niewielkich polach wysiewa się lub sadzi jednoroczne rośliny uprawne. Po kilku latach, gdy gleby utracą żyzność, wypala się kolejne fragmenty lasu.

Taki typ rolnictwa służy do produkcji pożywienia głównie na potrzeby lokalnej ludności.

GŁÓWNE TYPY ROLNICTWA

żarowo-odlogowe

▼ W pracach rolniczych wykonywanych ręcznie najczęściej stosowanym narzędziem jest motyka

plantacyjne

ROLNICTWO W AFRYCE

4. Typy rolnictwa w Afryce – typ 2: rolnictwo plantacyjne

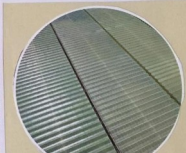
Rolnictwo plantacyjne jest wyspecjalizowane w produkcji roślinnej przeznaczonej na sprzedaż. Polega na prowadzeniu plantacji, czyli wielkoobszarowych gospodarstw, na których stosowana jest monokultura upraw. Na plantacjach uzyskuje się wysoką wydajność produkcji, ale wymaga to dużych nakładów finansowych.

Z tego względu plantacje należą do niewielkiej grupy zamożnych obywateli lub do zagranicznych przedsiębiorstw.

Ważną cechą plantacji jest w Afryce jest przeznaczenie większości produkcji na eksport, dlatego nie przyczyniają się one bezpośrednio do poprawy stanu żywienia miejscowej ludności.

Plantacja to rozległy obszar zajęty pod uprawę rośliny wieloletniej, np. kawowca, herbaty, bawełny, orzeszków ziemnych.

▲ Plantacja trzciny cukrowej

▲ W Zimbabwie szybko rośnie liczba drobnych gospodarstw rolnych

4. Pytania:

- Do jakiego rodzaju rolnictwa zaliczane jest rolnictwo plantacyjne? Prymitywne czy nowoczesne?
- Do kogo należą plantacje?
- Gdzie trafia większość produkcji roślinnej?

ROLNICTWO W AFRYCE

5. Uprawy i chów zwierząt w Afryce.

Przeważającą część produkcji rolnej w Afryce stanowi produkcja roślinna. Najważniejszymi roślinami żywieniowymi są zboża: proso, sorgo i kukurydza. Uprawia się tam również pszenicę. Istotną część produkcji roślinnej stanowią bataty, maniok i owoce, głównie cytrusy oraz rośliny przyprawowe (np. cynamon, gałka muszkatołowa, wanilia, pieprz czarny, goździki). Uprawiane są tu także: kakao, kawa, palma daktylowa, trzcina cukrowa, bawełna.

Produkcja zwierzęca obejmuje w Afryce przede wszystkim chów bydła, owiec, kóz i wielbłądów. Mniejszą rolę odgrywa chów drobiu i trzody chlewnej.

5. Pytania:

- Wymieńcie 8 roślin głównie uprawianych w Afryce.
- Wymieńcie 4 zwierzęta gospodarskie głównie hodowane w Afryce.

ROLNICTWO W AFRYCE

6. Co oznacza symbol Fairtrade umieszczany na produktach spożywczych?

WARTO WIEDZIEĆ

Wykorzystywanie dzieci do prac polowych oraz rabunkowa działalność części firm rolniczych w krajach Afryki spowodowały, że organizacje międzynarodowe zaczęły wspierać tych, którzy działali sprawiedliwie – na opakowaniach ich produktów żywnościowych umieszczają specjalne znaki. Jednym z nich jest symbol FairTrade.

Oznacza on, że producenci i pracownicy otrzymali godną zapłatę, pracowali dobrowolnie i w bezpiecznych warunkach. Niestety, znak ten można umieszczać na opakowaniu nawet wówczas, gdy z dobrego źródła pochodzi jedynie połowa produktu.

4. Znak ma nas zapewnić, że wytwarzania danego m.in. nie wykorzystywano do

6. Pytania:

- Jaki znak ma nas zapewnić, że podczas wytwarzania danego wykorzystywano do pracy dzieci? Dopisać nazwę

